

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı Vahit KİRİŞÇİ tarafından Anayasanın 98'inci, Meclis İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını saygıyla arz ederim. 06.06.2022

Deniz YAVUZ YILMAZ
Zonguldak Milletvekili

Türkiye'nin Karadeniz sahillerinde gözlemlenen yunus ölümlerine her geçen gün yenileri eklenmektedir. Özellikle son 6 ayda Batı Karadeniz kıyılarındaki yunusların ölümlerinde olağan dışı bir artış gözlemlenmektedir.

Medyaya yansıyan haberler ve Türk Deniz Araştırmaları Vakfı (TÜDAV) ihbar hattına gelen çağrılar dikkate alındığında, sadece son bir ayda karaya vuran yunus sayısı 80'in üzerindedir ve bu ölümlerin önemli bir kısmı 2003 yılında, IUCN (Dünya Doğayı Koruma Birliği) tarafından hazırlanan nesli tehlike altında türler listesine giren Tırtak (*Delphinus delphis*) türüne ait olduğu bildirilmektedir.

Bilindiği üzere, denizlerimizde sıklıkla üç yunus türü (*Delphinus delphis*, *Tursiops truncatus* ve *Phocoena phocoena*) görülmektedir. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından yayımlanan Ticari Amaçlı Su Ürünleri Avcılığını Düzenleyen Tebliğ'e göre Türkiye karasularında yunusların avlanması yasaktır ancak özellikle Karadeniz'in kapalı-yarı kapalı konumu, kıyı alanlarındaki insan yoğunluğu ve sanayi faaliyetleri yunusları belirgin biçimde tehdit etmektedir.

Kirleticilerin yunusların üreme ve bağışıklık sistemine uzun süreli zarar verdiği birçok araştırmayla kanıtlanmıştır. Tüm bu tehditlerin bir araya gelerek yarattığı olumsuzluklar, denizlerimizdeki yunus türlerinin neslinin devamı için ciddi bir risk oluşturmaktadır.

Öte yandan, Rusya-Ukrayna arasında yaşanan savaş sebebiyle Karadeniz'de yunus ölümlerinin arttığı yönünde de inceleme ve düşünceler bulunmaktadır.

Bu bağlamda;

1. Batı Karadeniz sahilleri başta olmak üzere, ülkemiz kıyılarımızda görülen yunus ölümleriyle ilgili Bakanlığınız ve ilgili Bakanlıklarla koordineli olarak yürütülen bir araştırma bulunmakta mıdır? Bir çalışma varsa tespit ve sonuçlarının paylaşılmasını talep ederim.

66128

2. Bakanlığınızca, Batı Karadeniz bölgesinde deniz suyunun kirliliğinin kontrolü yönünde yapılan çalışmalar nelerdir? Hangi periyotlarla hangi bölgelerden numuneler alınarak analiz edilmektedir? 2022 yılında yapılan analizlerde deniz canlılarını tehdit edebilecek bir numuneye rastlanılmış mıdır?
3. Bakanlığınızca, ülkemizin denizel biyolojik çeşitliğinde çok önemli bir yeri bulunan yunusların karşı karşıya bulundukları tehditlerin bertaraf edilmesi ve yunusların korunarak neslinin devam ettirilmesi yönünde hangi çalışmalar yürütülmektedir?
4. Bugüne kadar Bakanlığınızca Türkiye sahillerine görülen yunus ölümlerine yönelik bir envanter çalışması yürütülmüş müdür? Yürütülmüş ise istatistiki bilgilerinin paylaşılmasını talep ederim.
5. Yunusların balıkçı ağlarına istenmeden takılarak boğulmalarının önüne geçebilmek adına Bakanlığınızca yürütülen bir çalışma bulunmakta mıdır? 06.06.2022

